

Zbornik o zborovanju Slavističnega društva Slovenije v Ljubljani

Zbornik Slavističnega društva Slovenije 6. Strokovno posvetovanje slavistov v Ljubljani, 12. - 14. oktober 1995. Ljubljana, Zavod RS za šolstvo in Slavistično društvo Slovenije 1997, 191 str. Uredila: dr. France Novak in dr. Zoltan Jan. Strokovna priprava posvetovanja: dr. France Novak, mag. Andreja Žele.

Med predsedovanjem Martine Orožen je Slavistično društvo Slovenije poleg zbornikov o tekmovanju za Cankarjevo priznanje pričelo izdajati tudi zbornike, ki prinašajo gradivo z vsakoletnega slavističnega zborovanja in tako ohranjajo bogato znanstveno in strokovno gradivo. Šesti zbornik Slavističnega društva Slovenije, ki je izšel z zamudo med zborovanjem v Kranju 1997. leta, prinaša prispevke, predstavljene na ljubljanskem kongresu tega društva oktobra 1995. Na njem je aktivno sodelovalo petindvajset uglednih znanstvenikov in strokovnjakov s področja slovenistike, na okroglih mizah in diskusiji pa še dvajset sodelavcev. Delo je potekalo na plenarnem zasedanju ter v treh sekcijah in dveh okroglih mizah, kar kaže tudi ureditev zbornika.

Osrednji del obravnava probleme *Humorja in satire* v slovenski literaturi, ki so bili doslej razmeroma skromno raziskani. Najširši pregled položaja humorja v slovenski literaturi je podal *Matjaž Kmecl*, ki je odprl vrsto doslej zanemarjenih vprašanj s tega področja. Humorno metaforiko v Jančarjevem pisateljskem ustvarjanju je analizirala *Silvija Borovnik*, ki je osrednjo pozornost namenila nemškimi izvedenkam v najbolj reprezentativnih delih. *Miran Štuhec* je z analizo Kovičevega dela *Pot v Trento* ugotovil ustvarjalne principe, ki so prispevali zanimive inovacije v slovensko književnost. Podobne raziskovalne cilje si je zastavil *France Žagar*, ki je upošteval tudi možnosti didaktične obdelave Deklevovega dela *Totalno odštekan dan*. Strokovnjaka za folkloristiko *Marko Terseglav* ter *Lidija Kleindinst* sta raziskala humor v slovenskem ljudskem slovstvu, medtem ko je *Jožeta Lipnika* zanimalo, kakšno mesto ima humor pri pouku slovenščine, čemur je bilo doslej komajda namenjena kakšna pozornost. Konkretno analizo posameznih leposlovnih del je abstrahirala na višji teoretični nivo *Miha Mate*, ki je izhajal tudi iz svojih uredniških in založniških izkušenj. Gre torej za vsaj tri razsežnosti predloženih prispevkov: za sintetični pregled tega literarnozgodovinskega pojava, za konkretne analize posameznih pojavov ter za odpiranje novih strokovnih pogledov na obravnavano problematiko.

Žgoča, a premalo pozornosti je bila doslej deležna problematika *slovenščine v strokovnem šolstvu*, ki ga obiskuje skorajda dve tretjini šolajoče se mladine. Prispevki obravnavajo tako srednje kot visoko in višje šolstvo. Svetovalki za slovenski jezik pri Zavodu RS za šolstvo *Milena Ivšek* ter *Jana Kvas* sta analizirali teoretična izhodišča pri oblikovanju koncepta pouka slovenskega jezika na srednjih strokovnih šolah, medtem ko je *Zoran Božič* raziskal historiat dosedanjih učnih načrtov ter učbenikov za to področje. Rezultate svojih večletnih raziskav o jezikovnih navadah dijakov na

jezikovno mešanem območju Slovenije je analizirala *Vesna Vlahovič*. Novo raziskovalno področje — položaj slovenščine na visokih šolah ter jezikovno znanje pri študentih ob delu — sta obravnavala *Monika Kalin Golob* ter *Marjeta Humar*. Obe sta svoje prispevke naslonili na poglobljen študij in jih povezali s spoznanji, ki se pojavljajo pri praktičnem strokovnem delu. Obravnavani del zbornika opozarja na vrsto pomembnih vprašanj, na katere bo treba še poiskati odgovore in jim posvetiti še marsikatero raziskavo.

Prispevki, ki so vključeni v *Jubilejne teme ob 60-letnici Slavističnega društva Slovenije*, presegajo priložnostne nagovore ob jubileju, ker — izhajajoč iz historjata delovanja društva (*Andreja Žele*) ter pregleda razvoja strokovnih glasil (*Franc Jakopin*) — želijo na novo opredeliti razmerja med stroko in osrednjim slavističnim društvom, ki je doslej imelo pomembno vlogo tako pri oblikovanju jezikovne kulture kot tudi pri spodbujanju različnih slavističnih disciplin (*Aleksander Skaza*) in pri reševanju stanovskih vprašanj (*Zoltan Jan*, *France Novak*).

Obe okrogli mizi *Matura in slovenščina*, pripravila jo je *Marija Mercina*, ter *Učna diferenciacija in nivojski pouk v osnovni šoli*, ki jo je vodila *Darinka Rosc Leskovec*, sta obravnavali aktualna vprašanja. K sodelovanju sta pritegnili vrsto za obe področji najodgovornejših strokovnjakov ter številne praktike, ki konceptualne rešitve uresničujejo v praksi. Pri razčlenjevanju položaja slovenščine na maturi so sodelovali predstavniki Republiškega izpitnega centra za to predmetno področje *Janez Dular*, *Boža Krakar*, *Majda Potrata*, *Marija Končina*, poleg tega pa tudi predstavniki strokovne javnosti *Breda Pogorelec*, *Igor Grdina*, *Alenka Šivic Dular*, *Zoran Božič*, *Karla Bizjak* in drugi. Polemična in večinoma poglobljena razprava je načela vrsto različnih pogledov na odprta strokovna vprašanja.

Zaključni del zbornika prinaša predstavitev in kritične osvetlitve najpomembnejših slavističnih publikacij, ki so izšle po prejšnjem zborovanju, tako da zbornik na nek način podaja tudi pregled razvoja stroke.

Šesti zbornik Slavističnega društva Slovenije ne podaja le pregleda stanja stroke, pač pa izpolnjuje vsaj tri pomembne naloge. Spodbuja nova raziskovanja, razširja najnovejša spoznanja slovenske slavistike in jih ponuja v aplikacijo prakse ter izpostavlja kritičnemu preverjanju strokovne javnosti. Med sodelavci prevladujejo znanstveniki ter visokošolski učitelji, ki se za obravnavanimi področji sistematično ukvarjajo, poleg njih pa se pojavljajo novi strokovnjaki, ki stopajo na pot znanstvenega dela, ali pa so ugledni praktiki, ki spoznanja stroke uveljavljajo pri svojem poklicnem delu. Zaradi kvalitete predstavljenih del zbornik vsekakor zasluži pozornost strokovne javnosti.

Zoltan Jan

Filozofska fakulteta v Trstu,

Tehniški šolski center Branko Brelih v Novi Gorici